

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาใน จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

Strategies for the Development of Educational Management According to the World-Class Standards for Primary Schools in the Southern Border Provinces of Thailand

พีรฉัตร หมวกใต๋เพชร และประกอบ คุณารักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษา สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล และสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล โดยผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 ตัวอย่าง เก็บข้อมูลเมื่อ กรกฎาคม-สิงหาคม 2557 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร การพัฒนาทางการสอน แรงจูงใจและการสนับสนุนนักเรียน การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ยกระดับความสำเร็จและนวัตกรรมของโรงเรียน และการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน

คำสำคัญ: สภาพการจัดการศึกษา, คุณภาพการจัดการศึกษา, การจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล, โรงเรียนประถมศึกษา, จังหวัดชายแดนภาคใต้

Abstract

The objectives of this research were to identify educational circumstance management of primary schools according to the world-class standards and to formulate for the development of educational management. A questionnaire was set up and used to collect data (285 samples) during July-August, 2014. All data gathered were then analyzed by the Pearson's correlation analysis. The outcome revealed that strategies for the development of educational management according to the world-class standards for primary schools including standards and assessments, instructional leadership, teaching development, motivating and supporting students, effective financial allocating, increasing effectiveness and interventions of schools, and helping students.

Keywords: environment of educational management, quality of educational management, educational management according to the world-class standards, primary schools, the Southern border provinces

ความนำ

จากการติดตามการใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 พบว่า กระบวนการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนส่วนใหญ่ในปัจจุบัน ยังไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรแกนกลางได้ โดยเฉพาะในด้านการคิดวิเคราะห์ การฝึกใช้ความคิดและแสวงหาความรู้ เพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญาที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเพิ่มความสามารถในการเรียนรู้ และนำไปสู่พัฒนาประยุกต์ใช้ได้กับการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้เรียนยังขาดโอกาสในการลงมือปฏิบัติจริง ทดลอง และการคิดวิเคราะห์ด้วยตนเอง และสิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อครูต้องมีความรู้ ความเข้าใจในจุดหมายของหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างถ่องแท้ สามารถนำไปถ่ายทอดแก่ผู้เรียน และสามารถประยุกต์ใช้สื่ออุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนนวัตกรรม เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและจากเสียงสะท้อนของสังคมทั่วไป บ่งชี้ให้เห็นว่าทักษะและความสามารถที่จำเป็นที่จะช่วยทำให้เด็กและเยาวชนไทยสามารถพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นสากล ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ ทักษะด้านเทคโนโลยี และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นยังไม่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ ซึ่งการประเมินเรื่องดังกล่าวในอีกสองปีต่อมาก็มีผลสอดคล้องกันคือผลการวิเคราะห์คะแนนการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน หรือ O-Net พบว่า เขตพื้นที่การศึกษาที่ได้คะแนน O-Net ต่ำสุดนั้นส่วนใหญ่เป็นเขตพื้นที่การศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ห้า จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา คุณภาพการศึกษาอยู่ในเกณฑ์ที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ปัตตานี ยะลา นราธิวาสที่

มีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มี คะแนนสอบ O-net เฉลี่ย ห้า วิชาหลัก (ภาษาไทย สังคม ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์) ต่ำกว่า ค่าเฉลี่ยของประเทศมาก โดยปีการศึกษา 2554 พบว่า นักเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษาในห้าจังหวัดชายแดนภาคใต้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของทั้งประเทศทุกวิชา ได้แก่ ภาษาไทยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 42.22 สังคมศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 42.67 ภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 36.04 คณิตศาสตร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 40.93 วิทยาศาสตร์มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 35.53 สุขศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 47.95 ศิลปะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 37.38 และการงานพื้นฐานอาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ร้อยละ 44.12

ปัญหาการจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งแต่อดีตและแม้จะมีการปรับปรุงบ้างในปัจจุบัน แต่ปรากฏว่ายังขาดความเข้าใจวิถีชีวิตดั้งเดิมของคน มลายูมุสลิม โดยอยู่ภายใต้การตัดสินใจจากส่วนกลางที่กำหนดคนโยบายบนพื้นฐานของกรอบความมั่นคงของชาติเป็นหลัก จึงทำให้การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และยังคงกลายเป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งในพื้นที่ได้อีกด้วย ซึ่งผลจากการดำเนินการด้านการศึกษาของรัฐในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้สะท้อนให้เห็นถึงความขัดแย้งกันระหว่างการศึกษาดำเนินการโดยรัฐกับการศึกษาที่ดำเนินการโดยชุมชนและรัฐมองว่าการศึกษาของชุมชนคือปัญหาของการจัดการศึกษาของชาติและรัฐก็ได้ใช้ความพยายามในหลากหลายรูปแบบเพื่อการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของท้องถิ่นให้สอดคล้องกับนโยบายรวมของรัฐบาลจนนำมาซึ่งปัญหาและผลกระทบที่ต่อเนื่องตามมา (มุฮำหมัดอริฟิน บิน รอมลี, 2554)

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัดสงขลา ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาการจัดการ การเรียนการสอนให้มีคุณภาพ

เทียบเท่ามาตรฐานสากล จึงสนใจค้นหากลยุทธ์การ
พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
ประเทศไทย เพื่อให้สอดคล้องตามนโยบายการจัด
การศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นการพัฒนา
ทักษะและความสามารถต่าง ๆ ดังกล่าวให้เกิดขึ้นกับ
ผู้เรียน เพื่อให้เป็นพื้นฐานที่จะเติบโตเป็นคนไทยที่มี
ความคิดเป็นสากล มีความสามารถในการร่วมมือทำงาน
และแข่งขันกับนานาชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะ
สิ่งเหล่านี้จะช่วยทำให้ประเทศไทย สามารถดำรงอยู่ใน
เวทีนานาชาติได้อย่างรู้เท่าทัน สมศักดิ์ศรี เคียงบ่าเคียง
ไหล่ ไม่ถูกเอารัดเอาเปรียบ ได้รับประโยชน์ในสิ่งที่ควร
จะได้รับ และมีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่
ร่วมกันอย่างสงบ สันติถ้อยทีถ้อยอาศัยและช่วยเหลือ
ซึ่งกันและกันดังได้กล่าวมาแล้ว

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของการจัด
การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ของประเทศไทย
2. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
3. เพื่อสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจ
ัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
4. เพื่อประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการ
จัดการศึกษาที่กำหนดขึ้นตามมาตรฐานสากลของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
ประเทศไทย

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาครอบคลุมเฉพาะการจัด
การศึกษาขั้นพื้นฐาน สำหรับโรงเรียนประถมศึกษาใน

พื้นที่ อำเภอ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อพัฒนาคุณภาพการ
จัดการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิด ดังนี้

1. การกำหนดกลยุทธ์ งานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้
กำหนดองค์ประกอบของกลยุทธ์ตามแนวคิดของวิลเลน
และฮังเกอร์ได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานของการ
จัดการเชิงกลยุทธ์มี สี่ ขั้นตอนประกอบด้วย (1) การ
ตรวจสอบสภาพแวดล้อม (environmental scanning)
(2) การจัดทำกลยุทธ์ (strategy formulation) (3) การ
ปฏิบัติตามกลยุทธ์ (strategy implementation) (4) การ
ประเมินผลและการควบคุม (evaluation and control)
(Wheelen and Hunger, 2000, p. 3)

2. สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
ประเทศไทย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตตามงานวิจัยของ
สถาบัน Achieve ซึ่งได้จัดทำรายงานการสร้างระบบ
การศึกษาระดับโลกในรัฐโอไฮโอขึ้นโดยมีหลัก
เจ็ด ประการในการปฏิบัติที่เชื่อมโยงเพื่อให้บรรลุผล คือ
(1) มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล (2) ภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน (3) การพัฒนา
ทางการสอน (4) แรงจูงใจและการสนับสนุนนักเรียน
(5) การจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ
(6) ระดับความสำเร็จและนวัตกรรมของโรงเรียน และ
(7) การให้ความช่วยเหลือนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยไว้สาม
ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพแวดล้อมในการจัด
การศึกษาและสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล
แบ่งออกเป็น สอง ส่วนดังนี้ (1) ค้นคว้าทฤษฎีและ
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับหลักการจ
ัดการศึกษาระดับประถมศึกษา การจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานสากล การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และ

แนวคิดเกี่ยวกับการกำหนดกลยุทธ์โดยทำการศึกษาจากเอกสารตำรางานวิจัยต่าง ๆ (2) ดำเนินการเกี่ยวกับเครื่องมือในการวิจัยนั้นคือ การจัดทำแบบสอบถามโดยเริ่มตั้งแต่เตรียมการออกแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยคำถามเลือกตอบแบบจัดลำดับความสำคัญมีจำนวนทั้งหมด 11 ด้าน และคำถามสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยจำนวน เจ็ด ด้าน โดยเป็นคำถามแบบ ratio scale ห้าระดับและใช้การวัดตัวแปรแบบ Guttman scale จากนั้นนำเสนอผู้เชี่ยวชาญซึ่งมีความรู้ด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนห้าคน ซึ่งหาความจริง (validity) โดยใช้ IOC และความเที่ยง (reliability) โดยใช้ Cronbach Method จากนั้นนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับหน่วยทดลองที่ไม่ใช่หน่วยตัวอย่างและนำผลที่ได้มาพัฒนาให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูลจากโรงเรียนตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยโดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ร่วมกับการคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูล พร้อมกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ

ประเทศไทยที่สร้างขึ้น โดยจัดประชุมสนทนากลุ่ม (focus group discussion) จำนวน 12 คนเพื่อหาหัตถ์ของร่างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ในด้านความเหมาะสมด้านความเป็นไปได้ ด้านความถูกต้อง และด้านการใช้ประโยชน์ จากนั้นผู้วิจัยนำคะแนนไปหา rank และใช้สถิติทดสอบ Concordance (W) เพื่อหาความสอดคล้องของการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิและใช้สถิติทดสอบ Cronbach's alpha เพื่อหาความเชื่อมั่นในการให้คะแนนของผู้ทรงคุณวุฒิรวมถึงข้อสังเกตเพื่อการนำไปปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพและความเหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบที่มีประสิทธิภาพและนำไปทดลองใช้จริงต่อไปสามารถนำมาสร้างเป็นแผนภูมิผังแผนภูมิในหน้าถัดไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1,340 โรงเรียน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (1970, pp. 607-610) ได้จำนวนประชากรเท่ากับ 285 โรงเรียน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่มาร่วมสนทนากลุ่ม เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการวางแผน กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา และการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา จำนวน 12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามวัดระดับสภาพแวดล้อม การจัดการศึกษาและสภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

2. แบบสอบถามวัดประเมิน (ร่าง)

กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็นสองส่วน คือ
ส่วนที่หนึ่งเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามที่สอบถามจาก
ผู้บริหารสถานศึกษา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดย
เก็บข้อมูลในช่วงเดือน กรกฎาคม-สิงหาคม 2557 และใน
ส่วนที่สองเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับการ
ประเมินผลกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
ตามมาตรฐานสากล ในเดือน พฤศจิกายน 2557 โดย
ผู้วิจัยมีหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล
ทั้งสองส่วนจากมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ผลได้แก่

(1) ค่าแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ (2) ค่าเฉลี่ย และส่วน
เบี่ยงเบนมาตรฐาน (3) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ
เพียร์สัน และ (4) การทดสอบความสอดคล้อง

ผลการวิจัย

จากการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัด
การศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษา
ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย สามารถ
สรุปผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษาของ
โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
ประเทศไทย พบว่า สภาพที่เป็นจริงของสภาพแวดล้อม
ของการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาใน
จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยของตัวแปร
รวมทั้งสี่ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านจุดแข็ง ส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ย
ต่ำสุด ได้แก่ โอกาส

2. สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล
ของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ
ประเทศไทย พบว่า สภาพการจัดการศึกษาตาม
มาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ของตัวแปรรวมทั้ง
เจ็ด ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยตัวแปรที่มี
ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหาร โรงเรียนส่วนตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่
การพัฒนาทางการสอน

3. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา
ตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยประกอบด้วย ปรัชญา
วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์และ
แนวทางการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลยุทธ์ที่
ดำเนินการตามปกติได้แก่ กลยุทธ์ทางด้านภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน และกลยุทธ์ที่ต้อง
ดำเนินการเร่งด่วน ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่งมาตรฐาน
การศึกษาและการประเมินผลกลยุทธ์ที่สองภาวะผู้นำทาง
วิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน กลยุทธ์ที่สามการพัฒนา
ทางการสอน กลยุทธ์ที่สี่แรงจูงใจและการสนับสนุน
นักเรียน กลยุทธ์ที่ห้าการจัดสรรงบประมาณอย่างมี
ประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่หกยกระดับความสำเร็จและ
นวัตกรรมของโรงเรียน และกลยุทธ์ที่เจ็ดการให้ความ
ช่วยเหลือนักเรียน

4. ประเมินกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัด
การศึกษาที่กำหนดขึ้นตามมาตรฐานสากลของโรงเรียน
ประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย
พบว่า ด้านความเป็นไปได้มีค่าคะแนนสูงสุด 9.44 (จาก
คะแนนเต็ม 10 คะแนน) ขณะเดียวกันเมื่อทดสอบความ
น่าเชื่อถือ และความสอดคล้องในการพิจารณาของ
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ปรากฏว่า
ผลการพิจารณาดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือโดยมีค่าสัมประ

สถิติแอลฟาเท่ากับ 0.997 และมีความสอดคล้องกันที่ระดับ 0.01

การอภิปรายผล

จากการสรุปผลการศึกษากลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย นำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. สภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยของตัวแปรรวมทั้งสี่ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านจุดแข็ง ซึ่งจุดแข็ง ข้อแรกคือ โรงเรียนมีการจัดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน ทั้งนี้แสดงให้เห็นได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยมีความชัดเจนของสายการบังคับบัญชา มีบุคคลหลายคนทำงานร่วมกันโดยมีบทบาทที่แตกต่างกัน เช่น เป็นผู้บริหาร เป็นผู้สอน เป็นพนักงานธุรการ พนักงานบริการ โดยทุกคนมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน คือ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ ต่อมาโรงเรียนประถมศึกษาให้โอกาสทางการศึกษาทุกชาติและศาสนาเท่าเทียมกัน ทั้งนี้การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ให้สามารถ พัฒนา คุณภาพชีวิต ให้พร้อมที่จะทำประโยชน์ให้กับสังคมตามบทบาทและหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดี ตามระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตทันต่อการเปลี่ยนแปลงมีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกาย และจิตใจ ทำงานเป็นและครองชีวิตอย่างสงบสุขในขณะเดียวกันการศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับโดยที่ผู้ปกครองมีหน้าที่ในการส่งเด็กเข้าศึกษา และสถานศึกษามีหน้าที่รับเด็กเข้าเรียนตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 เทียบเคียงได้กับงานวิจัยของนงลักษณ์ เรือนทอง (2550)

ได้ค้นพบว่า การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบสำคัญของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้จากข้อค้นพบยังพบเพิ่มเติมอีกว่า ตัวแปรด้านโอกาสมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยเฉพาะประเด็นความสามารถเชื่อมโยงการจัดการศึกษากับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งนี้อาจเกิดขึ้นจากปัญหาทางการศึกษาที่มีมากมายหลายด้าน เช่น ด้านความร่วมมือที่ไม่ลงตัว ขาดความเป็นเอกภาพและไม่สัมพันธ์ต่อเนื่อง ตลอดจนขาดการติดตามผล ขาดการประเมินอย่างเป็นระบบ เนื่องจากหน่วยงานการศึกษาไม่ประสานงานกันให้มีลักษณะของเครือข่าย ในขณะที่เดียวกันก็มีปัญหาอื่น ได้แก่ ปัญหาทางด้านความมั่นคง ศาสนา และวัฒนธรรม ดังเช่นงานวิจัยของบรรจง ฟ้ารุ่งสว่าง (2550) ได้ทำการวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550 ค้นพบว่า ด้านปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายพัฒนาการศึกษาของรัฐในชายแดนภาคใต้ที่ส่งผลกระทบต่อการกำหนดนโยบายทางการศึกษาคือ ปัจจัยด้านประวัติศาสตร์ ปัจจัยด้านความมั่นคงปัจจัยด้านศาสนาและวัฒนธรรมและปัจจัยด้านปัญหาการบริหารราชการ

2. สภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ของตัวแปรรวมทั้ง เจ็ด ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง โดยตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน ซึ่งตามมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีองค์ความรู้เกี่ยวกับหลักและกระบวนการบริหาร นโยบายและการวางแผนการศึกษา การบริหารงานด้านวิชาการ การบริหารด้านธุรการ การเงิน พัสดุ และอาคารสถานที่ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การประกันคุณภาพการศึกษา การบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ การบริหารการประชาสัมพันธ์และความสัมพันธ์ชุมชน รวมทั้งต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในขณะเดียวกันผู้บริหาร

สถานศึกษาในพื้นที่ภาคใต้นอกจากจะได้รับสิทธิ์ในการพัฒนาองค์ความรู้ตามกระบวนการปกติแล้ว ยังได้รับ สิทธิพิเศษในการพัฒนาตนเองแบบในระบบ คือ ทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ ผู้บริหารสามารถนำเอาองค์ความรู้ที่ได้รับมาใช้ในการ บริหารจัดการการศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับที่ปรัชญา อธิบายไว้ว่า ผู้บริหารซึ่งมีหน้าที่ จัดการศึกษาที่ตนรับผิดชอบให้เป็นไปโดยเรียบร้อย นำไปสู่เป้าหมายที่ต้องการและยังจำเป็นต้องมีบุคลากร ทางการศึกษาอื่นร่วมด้วยเช่นเจ้าหน้าที่ธุรการงาน ทะเบียนงานโภชนาการและสุขอนามัยรวมทั้งฝ่าย สนับสนุนอื่น ๆ ต่อมา (วิระยุทธ ชาคะกาญจน์, 2555, หน้า 33) อธิบายว่า คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ความพร้อมในการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยจะแสดงให้เห็นถึงศักยภาพ กระบวนการพัฒนาคุณภาพและการควบคุมคุณภาพของ ผู้บริหารสถานศึกษา ภาวะผู้นำเป็นความสามารถในการ กำหนดหน้าที่และทรัพยากรเพื่อปฏิบัติงานที่มี ประสิทธิภาพ การจัดสรรทรัพยากรให้สอดคล้องกับ ความต้องการทางการศึกษา การตอบสนองและ สนับสนุนความต้องการของครู การใส่ใจต่อการพัฒนา วิชาชีพของครู การกระตุ้นครูเกี่ยวกับแผนพัฒนาวิชาชีพ และใช้ครูมีทักษะ ตระหนักถึงสิ่งที่กำลังเกิดขึ้นใน สถานศึกษาในระดับสูง การสร้างความสัมพันธ์อันดีกับ หน่วยงานอื่น ชุมชน ครูและนักเรียนมีรูปแบบการ บริหารที่ยืดหยุ่น มีความพยายามที่จะให้เกิดการ เปลี่ยนแปลง จัดให้มีข้อมูลย้อนกลับสำหรับครูอยู่ใน ระดับสูง ตรวจสอบแผนงานและวัดความก้าวหน้าตาม จุดมุ่งหมาย นอกจากนี้จากข้อค้นพบยังพบเพิ่มเติมอีกว่า ตัวแปรที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ การพัฒนาทางการสอน โดยเฉพาะประเด็นการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ ทั้งนี้พื้นที่จังหวัดชายแดน ภาคใต้มีพื้นที่ที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะ ประเทศมาเลเซียซึ่งถือเป็นโอกาสในการพัฒนาเครือข่าย

การเรียนรู้ระหว่างนักเรียนกับนักเรียน และระหว่างครู กับครู แต่อย่างไรก็ตามการสร้างเครือข่ายดังกล่าวเป็นไป แค่เพียงความสัมพันธ์ที่ดีส่วนตัวของครูหรือผู้บริหาร โรงเรียนเท่านั้น นอกจากนี้ประเด็นความหลากหลาย ทางด้านวัฒนธรรม ศาสนาก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้ การสร้างเครือข่ายเป็นไปได้รวมทั้งขาดการสนับสนุน ทั้งทางด้านนโยบาย การประสานงาน รวมทั้งการ ประเมินผลติดตามของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย โดยเริ่มจากการ วิเคราะห์ SWOT และองค์ประกอบของกลยุทธ์ประกอบ ไปด้วย ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมาย กลยุทธ์และแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งผู้วิจัย กำหนดกลยุทธ์ที่ดำเนินการตามปกติได้แก่ กลยุทธ์ ทางด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนและ กลยุทธ์ที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่ง มาตรฐานการศึกษาและการประเมินผล กลยุทธ์ที่สองภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน กลยุทธ์ที่สามการพัฒนาทางการสอน กลยุทธ์ที่สี่ แรงจูงใจและการสนับสนุนนักเรียน กลยุทธ์ที่ห้าการ จัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่หก ยกกระดับความสำเร็จและนวัตกรรมของโรงเรียนและ กลยุทธ์ที่เจ็ดการให้ความช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งการ กำหนดกลยุทธ์ของผู้วิจัยสอดคล้องตามแนวคิดเกี่ยวกับการ จัดทำกลยุทธ์ ที่อธิบายไว้ว่าในการกำหนดกลยุทธ์ นั้นต้องมีการตรวจสอบสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกองค์กร (พิบูล ทิปะปาล, 2555, หน้า 29) ซึ่งการ วิเคราะห์สภาพแวดล้อมนั้นเป็นเครื่องมือในการประเมิน สถานการณ์ สำหรับองค์กรหรือโครงการ ซึ่งช่วย ผู้บริหารกำหนดจุดแข็งและจุดอ่อนจากสภาพแวดล้อม ภายในโอกาสและอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมภายนอก ตลอดจนผลกระทบจากปัจจัยต่าง ๆ ต่อการทำงานของ องค์กร สอดคล้องกับสมคิด บางโม (2552, หน้า 351) ที่

กล่าวว่า การวิเคราะห์ SWOT เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อให้ผู้บริหารรู้จักแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคขององค์กร ซึ่งจะช่วยให้ทราบว่าจะ องค์กรได้เดินทางมาถูกทิศและไม่หลงทาง นอกจากนี้ยัง บอกได้ว่าองค์กรมีแรงขับไปยังเป้าหมายได้ดีหรือไม่ มั่นใจได้อย่างไรว่าระบบการทำงานในองค์กรยังมี ประสิทธิภาพอยู่ มีจุดอ่อนที่จะต้องปรับปรุงอย่างไร ซึ่งการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมมีปัจจัยที่ควรนำมา พิจารณา สอง ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ปัจจัยภายใน และ การวิเคราะห์ปัจจัยภายนอก (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2551, หน้า 22-23)

สำหรับในแต่ละกลยุทธ์ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีรายละเอียดและจุดเน้นดังต่อไปนี้

3.1 กลยุทธ์ด้านมาตรฐานการศึกษาและการ ประเมินผลเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล โดยเน้นการวัดผลความรู้พื้นฐานด้าน ไอซีทีของนักเรียน มีการพัฒนาระบบแฟ้มงานสะสมงานแบบอิเล็กทรอนิกส์ การสร้างความรู้ในเชิงลึก ซึ่งนักเรียนควรจะต้องมีทักษะ ที่เป็นประโยชน์ได้เกินกว่าทักษะที่เน้นในโรงเรียน ในขณะที่โลกกำลังเปลี่ยนแปลงซึ่งเป็นผลมาจาก ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งได้กล่าวไว้ ในหนังสือทักษะแห่งอนาคตใหม่ ใจความตอนหนึ่งว่า งานที่ใช้แรงงานแบบซ้ำซากต้องเปิดทางให้กับงานที่ใช้ สมรรถนะและอาศัยปฏิสัมพันธ์ ดังนั้นหากเริ่มพัฒนาทักษะ ต่าง ๆ ในระดับประถม ก็จะเป็นการเตรียมนักเรียนให้ พร้อมสำหรับโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และความ เป็นพลเมืองในศตวรรษที่ 21

3.2 กลยุทธ์ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารโรงเรียน เน้นไปที่ทักษะการสื่อสารด้วย ภาษาต่างประเทศ ทักษะการใช้เทคโนโลยีในการจัดการ เรียนการสอน และความเข้าใจในการจัดการศึกษาใน ศตวรรษที่ 21 สำหรับในประเทศไทยควรจะต้องมีการ พัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในทุกกระดับให้สามารถ สื่อสารภาษาอังกฤษได้ในระดับดี เนื่องจากหากจะต้อง

พัฒนาผู้เรียนทางด้านภาษาแล้ว แต่ผู้บริหารนั้นไม่ สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้ การพัฒนาผู้เรียนทางการ ใช้ภาษาต่างประเทศก็ประสบความสำเร็จได้น้อย หรือ แม้กระทั่งโดยเฉพาะการเปิดประเทศในกลุ่ม ASEAN ใน อนาคตอันใกล้ ภาษาอังกฤษจะเป็นสื่อกลางที่ใช้ในการ สื่อสารทั้งกับผู้ร่วมงานชาวต่างชาติ รวมไปถึงแขก ต่างชาติผู้มาเยี่ยมชมโรงเรียน ในขณะที่ประเด็น เทคโนโลยีก็มีความสำคัญกับผู้บริหารเช่นเดียวกัน (Linda Darling-Hammond) อธิบายไว้ว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีและนำเอา เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ ทั้งในการเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาหลักสูตร การประเมิน การงบประมาณและ อื่น ๆ จนกล่าวได้ว่า เป็นผู้นำแถวหน้าในเรื่องเทคโนโลยี (จิโรจน์ สารรัตน์, 2556, หน้า 75-77)

3.3 กลยุทธ์ด้านการพัฒนาทางการสอน เน้น ไปที่การจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษา ทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อสาร และการประยุกต์ใช้สื่อสังคมออนไลน์ใน การจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้บุคลากรทางการสอนมี ความสำคัญมากในกระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยเฉพาะการเป็นครูในศตวรรษที่ 21 ครูจะต้องปรับตัว ให้สอดคล้องกับโลกของผู้เรียน มีความเป็นดิจิทัล และ จะต้องสามารถบูรณาการ ความเป็นระบบดิจิทัลกับการ จัดการเรียนการสอนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หรือจะ กล่าวง่าย ๆ ว่านักเรียนต้องเรียนเอง หรือครูต้องไม่สอน แต่ต้องออกแบบการเรียนรู้ และอำนวยความสะดวก (facilitate) ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนเรียนรู้จากการเรียน แบบลงมือทำ แล้วการเรียนรู้ก็จะเกิดจากภายในใจและ สมองของตนเอง (วิจารณ์ พานิช, 2555, หน้า 14) สำหรับการจัดตั้งเครือข่ายการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ จะ เป็นแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการสอน รวมทั้งการ จัดการเรียนการสอนอย่างเป็นองค์รวม คือ เครือข่ายจะ ช่วยสอดส่องและร่วมกันแก้ไขปัญหาการจัดการเรียน การสอนให้กับบุคลากรทางการ หรือโรงเรียนที่ประสบ

ปัญหาผลการเรียนของนักเรียนตกต่ำ ซึ่งเมื่อรวมตัวเป็นเครือข่ายแล้วจะทำให้มีแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มขึ้น แหล่งข้อมูลเพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับเอกสารทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21 กล่าวถึง การพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 มีจุดเน้นในเรื่องของการแบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและ อธิป จิตตฤกษ์, 2554, หน้า 147-150)

3.4 กลยุทธ์ด้านแรงจูงใจและการสนับสนุนนักเรียน เน้นไปที่การจัดการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีทางการศึกษาอื่น ๆ ที่ทันสมัยให้กับนักเรียนเพราะแม้กระทั่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเนื้อหาสาระและหลักการที่ชัดเจน รวมทั้งยังได้กำหนดระบบการศึกษา แนวทางการจัดการศึกษา ทรัพยากรทางการศึกษา และเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยมุ่งหวังให้เกิดการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ มีเอกภาพ (ปรัชญา เวสารัชช, 2545, หน้า 81-82) นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี นักเรียนควรจะได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือทางเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นและเป็นแหล่งความรู้ ซึ่งโรงเรียนสำหรับศตวรรษที่ 21 แล้วนั้น จะต้องมียูทิลิตี้ คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตให้นักเรียนได้ใช้ในการค้นคว้าโครงการ ข้อมูล รวมทั้งการนำเสนอผลงานของนักเรียนผ่านเทคโนโลยี โดยผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ควรร่วมมือกันดำเนินการผลักดันสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ (1) การกำหนดนโยบายการจัดการทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาอย่างเสมอภาค เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาที่เสมอภาคแก่ประชาชน (2) พัฒนาสื่อและเทคโนโลยีการศึกษาให้สอดคล้องกับความจำเป็นของการเรียนรู้ และ (3) ระดมและจัดสรรทรัพยากร

สนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (วีรยุทธ์ ชาตะกาญจน์, 2555, หน้า 43-45)

3.5 กลยุทธ์ด้านการจัดสรรงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ เน้นไปที่การจัดสรรงบประมาณสำหรับจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ รวมทั้งอาคารเรียน รวมทั้งการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ทั้งนี้หากโรงเรียนต้องการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอนสำหรับศตวรรษที่ 21 แล้วนั้นการจัดการอาคารเรียน วัสดุ อุปกรณ์ให้มีความพร้อมก็เป็นปัจจัยสำคัญ ในกรณีที่โรงเรียนมีงบประมาณสนับสนุนจากภาครัฐน้อยกว่าโรงเรียนอื่น ๆ นั้นโรงเรียนสามารถดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษา มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงาน ให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน (ภารดี อนันต์นารี, 2552, หน้า 286) อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก มีเทคโนโลยี รวมทั้งโอกาสการเข้าถึงเทคโนโลยีได้ทุกหนทุกแห่งมากขึ้น จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการจัดสรรงบประมาณในจัดเตรียมสถานที่ และวัสดุ อุปกรณ์ให้มีความพร้อมที่จะรองรับการเป็นโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

3.6 กลยุทธ์ด้านการยกระดับความสำเร็จและนวัตกรรมของโรงเรียน มุ่งเน้นไปที่การจัดทำวิจัยเพื่อค้นหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ แล้วนำผลการวิจัยที่ได้ไปพัฒนานวัตกรรมทางการสอน ในขณะเดียวกันก็พัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ทั้งนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญของการวิจัยว่ามีความจำเป็น

ในกระบวนการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการวิจัย การเรียนการสอน เพื่อให้การดำเนินการสอดคล้องกับ ธรรมชาติและศักยภาพของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับตาม แนวคิดของธีระ ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า การวิจัยใน โรงเรียนมีความจำเป็นและมีความสำคัญต่อการดำเนินการของ โรงเรียน ทั้งภารกิจจัดการศึกษาและภารกิจด้านการ บริหารจัดการหลายประการ เช่น การแสวงหาแนวทาง ในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และศักยภาพของนักเรียนแต่ละคนซึ่งมีความคล้ายคลึง และแตกต่างกัน (ธีระ รุญเจริญ, 2553, หน้า 375) ซึ่งการ ทำวิจัยจะส่งผลให้สามารถค้นหาสาเหตุที่ทำให้นักเรียนมี ผลสัมฤทธิ์ต่ำ รวมทั้งหาแนวทางแก้ไขได้ในวิถีทาง เดียวกัน นอกจากนี้กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นให้มีการพัฒนา นวัตกรรมทางการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้เรียนรู้และ สามารถพัฒนานวัตกรรมและการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานใน ศตวรรษที่ 21 (21st century standards) ที่ได้มีจุดเน้น ทักษะความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับนักเรียน สร้าง ความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการ ระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้นและการมุ่งเน้นการสร้าง ความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการสร้างความรู้แบบ ผิวเผิน (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรืองและ อธิป จิตตฤกษ์, 2554, หน้า 118-120)

3.7 กลยุทธ์ด้านการให้ความช่วยเหลือ นักเรียน มุ่งเน้นไปที่การจัดหาครูที่มีความชำนาญทั้งใน และต่างประเทศและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของนักเรียน ที่มีผลการเรียนตกต่ำทั้งในระดับชาติ และระดับเขตพื้นที่ การศึกษา กลยุทธ์นี้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาคุณภาพของ ครู ที่พบว่า ครูที่มีภาระการสอนมาก คุณภาพครูต่ำ ขาด งบประมาณในการพัฒนาคุณภาพครู กระบวนการพัฒนา คุณภาพครูไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการควบคุมคุณภาพครู ในขณะที่คุณภาพของผู้เรียนก็ไม่เป็นที่น่าพอใจ (วีระยุทธ ชาตะกาญจน์, 2555, หน้า 33) ซึ่งการจัดหาครู

ที่มีความชำนาญ และมีทักษะการสอนที่ดีนั้นรัฐบาลควร มีส่วนสำคัญในการช่วยสนับสนุนการจัดหา และ การพัฒนาครูที่มีอยู่ให้มีคุณภาพ ซึ่งกล่าวได้ว่า การสนับสนุนจากภาครัฐ จึงเป็นหน้าที่หลักที่สำคัญของ รัฐบาล คือ การพัฒนาคุณภาพประชากร การจัดการศึกษา จึงเป็นภาระสำคัญที่ทุกประเทศในโลกต้องรับผิดชอบ การสนับสนุนของรัฐมีหลายทาง เช่น การสนับสนุน งบประมาณ การจัดให้มีและสนับสนุนสถานศึกษา การจัดหาทุนให้ผู้ยากไร้ การส่งเสริมโอกาสในการศึกษา การกำหนดมาตรฐาน การกำกับดูแลการจัดการศึกษา สำหรับครูเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่ต้องได้รับการฝึกฝนอบรม มาเป็นพิเศษ ทั้งในเรื่องของเนื้อหาสาระความรู้ที่จะใช้ในการ สอน ความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการ สอน ความสามารถในการเกื้อหนุนและส่งเสริมการ เรียนรู้ของผู้เรียน ความมุ่งมั่นประสงค์ในการเป็นครูที่ดี มีคุณภาพ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีทัศนคติที่ เสียสละและมุ่งสร้างประโยชน์ต่อศิษย์ ดังนั้นทุก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือกันพัฒนาระบบการ ผลิตและพัฒนาครูที่เหมาะสม โดยการสรรหาผู้ที่มีจิต มุ่งมั่นในการประกอบอาชีพครูมาฝึกฝนอบรมอย่างดี และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู และส่งเสริม สนับสนุนทั้งด้านทรัพยากร โอกาส กลไก และรูปแบบ วิธีการที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาครูประจำการให้มีการ ปรับตัวและยกระดับความรู้ ความสามารถอย่าง ต่อเนื่อง (ปรัชญา เวสารัชช, 2545, หน้า 73-75)

4. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ กำหนดขึ้นตามมาตรฐานสากลของโรงเรียน ประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มุ่งประเด็นการสร้างกลยุทธ์โดยเน้นการมีส่วนร่วมของ หน่วยงานหลายฝ่าย เช่น เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น คณะกรรมการ สถานศึกษา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการ พัฒนาการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษาในพื้นที่ จังหวัดชายแดนใต้ให้ก้าวสู่ความเป็นมาตรฐานสากล

นอกจากนี้กลยุทธ์ฉบับนี้มุ่งเน้นให้มีการนำเทคโนโลยีมา ใช้เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา โดยเบื้องต้นสร้างความรู้ ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับผู้บริหารและ บุคลากรทางการสอนให้มีความชำนาญ เชี่ยวชาญ ก่อน จะได้นำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มี ศักยภาพต่อไป ซึ่งจากการประเมินกลยุทธ์ที่กำหนดขึ้น โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 12 ท่าน ด้านความเป็นไปได้มี ค่าคะแนนสูงสุด 9.44 (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน) ขณะเดียวกันเมื่อทดสอบความน่าเชื่อถือและความ สอดคล้องในการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ปรากฏว่าผลการพิจารณาดังกล่าวมีความน่าเชื่อถือโดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา เท่ากับ 0.997 และมีความสอดคล้องกันที่ระดับ 0.01 ทำให้เห็นได้ว่ากลยุทธ์นี้ได้รับการรับรองจากผู้ทรงคุณวุฒิ และมีความน่าเชื่อถือ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำกลยุทธ์ไปใช้

จากการศึกษาวิจัยทำให้ได้กลยุทธ์ที่เป็น ประโยชน์เหมาะแก่การนำไปปรับใช้ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษาดังนี้

1. ก่อนที่สถานศึกษาจะนำกลยุทธ์การพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน สากลของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ประเทศไทยไปประยุกต์ใช้ควรวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของสถานศึกษา ก่อน แล้วจึงจะ ประยุกต์กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นนี้ให้สอดคล้องกับ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

2. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มีข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อง กับเทคโนโลยีสมัยใหม่ ดังนั้นหากต้องการใช้ กลยุทธ์ที่สร้างขึ้นนี้ เพื่อพัฒนาสถานศึกษาของท่าน ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องจัดหาวัสดุอุปกรณ์ทางด้าน

เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์รุ่นใหม่ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น ให้พร้อมและเพียงพอต่อจำนวน นักเรียนและบุคลากรทางการสอน เมื่อมีอุปกรณ์แล้ว ผู้บริหารและครูจำเป็นจะต้องมีความรู้ทั้งในเชิงความรู้ใน การใช้งาน และความรู้ในเชิงการซ่อมบำรุงเบื้องต้น เป็น อย่างดี

3. กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ของประเทศไทยเป็นกลยุทธ์ที่จะต้อง แสวงหาความร่วมมือจากหลายฝ่าย ดังนั้นผู้บริหาร สถานศึกษาจะต้องมีภาวะผู้นำในเชิงมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ด้วยเช่นกัน จึงจะสามารถแสวงหาความร่วมมือดังกล่าว มาใช้พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. โรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ ยังมีหลายโรงเรียนที่เป็น โรงเรียนขนาดเล็ก และเป็นโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลจากความเป็นเมือง ของจังหวัด ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่ควรนำกลยุทธ์การ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของ โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของ โรงเรียน ในขณะเดียวกันผู้บริหาร โรงเรียนขนาดใหญ่ และขนาดกลางควรสร้างเครือข่ายความช่วยเหลือให้กับ โรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อเป้าหมายเดียวกัน คือ การพัฒนา เด็กให้มีศักยภาพสู่สากล

5. จากผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารด้วย ภาษาอังกฤษ หรือภาษาต่างประเทศของทั้งผู้บริหารและ ครูผู้นั้นอยู่ในเกณฑ์ที่ปานกลางค่อนข้างต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึง นำมากำหนดเป็นกลยุทธ์เร่งด่วน โดยเขตพื้นที่การศึกษา ควรนำไปขยายเป็นแนวทางดำเนินการเพื่อพัฒนา คุณภาพของบุคลากรอย่างเร่งด่วน

6. จากผลการพัฒนากลยุทธ์พบว่า ปัจจัย ทางด้านเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เครือข่าย อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากล

ดังนั้นเขตพื้นที่การศึกษาควรนำทุกกลยุทธ์ที่จะต้องเกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีเข้าร่วมประชุม หรือแนวทางการจัดสรร จัดหาเทคโนโลยีต่าง ๆ ให้กับโรงเรียนระดับประถมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ หรือประยุกต์กลยุทธ์ในงานวิจัยเล่มนี้ไปเป็นกลยุทธ์ของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ อีกทางหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับผู้ที่สนใจในการทำวิจัยในหัวข้อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย มีข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัย ดังนี้

1. งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย จึงน่าจะมีการศึกษาเฉพาะเจาะจงในโรงเรียน

ประถมศึกษาภาครัฐ ภาคเอกชน รวมทั้งโรงเรียนประถมศึกษาของศาสนาอิสลาม เป็นต้น เนื่องจากบริบทที่กล่าวมาข้างต้นจะส่งผลให้การกำหนดกลยุทธ์ที่แตกต่างกัน

2. ในการวิจัยครั้งต่อไปสามารถนำกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานสากลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ไปปรับใช้กับพื้นที่อื่น ๆ เพื่อให้ได้กลยุทธ์ที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่มากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). รายงานผลการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ 6 พัฒนาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนใต้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2555. ปัตตานี: สมิลัน เพรส.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ณรงค์วิทย์ แสนทอง. (2551). *การบริหารผลงานเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- นงลักษณ์ เรือนทอง. (2550). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผล*. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- บรรจง ฟ้ารุ่งแสง. (2550). *การวิจัยนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. 2540-2550*. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- ปรัชญา เวสารัชช. (2545). *การปฏิรูปการศึกษาไทย ผ่านทางต้นปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วิถีทัศน์.
- พิบูล ทีปะปาล. (2555). *การจัดการเชิงกลยุทธ์*. กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.
- การดี อนันต์นาวี. (2552). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา*. ชลบุรี: มนต์วี.
- มูฮัมหมัดอารีฟิน บิน รอมลี. (2554). *การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ล้มเหลวในแดนมลายู*. ค้นจาก http://www.bungarayanews.org/news/view_news.php?id=602
- วราพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: Open Worlds.

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2544). *โรงเรียน: องค์การแห่งการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วิโรจน์ สารัตนะ. (2556). *กระบวนทัศน์ใหม่ทางการศึกษา กรณีที่สนับต่อการศึกษาศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2555). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมคิด บางโม. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: วิทย์พัฒน์.
- สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ. (2555). *แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง*. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

References

- Anunnave, P. (2009). *The Theory in Educational Administration*. Chonburi: Montri. (in Thai)
- Bangmo, S. (2009). *Organization and management*. Bangkok: Vittayapat. (in Thai)
- Chatakarn, V. (2012). *Management techniques for professional administrators in executives*. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Farlungsaong, B. (2007). *Research policy of the state of education in the Southern Border Provinces of 2540-2550*. Pattani: Prince of Songkhla University, Pattani Campus. (in Thai)
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Luenjaroen, T. (2010). *Professionalism in the preparation and management education the education reform*. Bangkok: Kawfang. (in Thai)
- Ruenthong, N. (2007). *The model for School Administration effectiveness*. Doctoral Dissertation in Education, Silpakorn University. (in Thai)
- Mckinsey& Company. (2007). *Creating a world- class education system in Ohio*. Washington: Acheieve.
- Ministry of Education. (2012). *Report on the implementation of the six strategic development of education in the development of special statements*. Deep South fiscal year 2012. Pattani: Similan Press. (in Thai)
- Muhu mud rimaree bin loree. (2011). *State education Thailand failed the Malays*. Retrieved from http://www.bungarayanews.org/news/view_news.php?id=602 (in Thai)
- Office of the High School, Office of the Basic Education Ministry. (2012). *Guidelines for teaching in schools of international standard*. Bangkok: Agricultural Cooperatives of Thailand. (in Thai)
- Panit, V. (2011). *Ways of learning for students in the 21st Century*. Bangkok: SodSri Foundation - Sarit Wong. (in Thai)

- Saratana, V. (2001). *School: Organization of learning*. Bangkok: Heavenly lyrics. (in Thai)
- Saratana, V. (2013). *A new paradigm for education: The outlook for the 21st Century*. Bangkok: Tipvisut.
(in Thai)
- Santhong, N. (2008). *Strategic performance management*. Bangkok: Se-Ed. (in Thai)
- Teepapan, P. (2012). *Strategic management*. Bangkok: Amorn printing. (in Thai)
- Thompson, A. A., Jr., & Strickland, A. J. (1995). *Strategic management: Concept and cases* (8th ed.).
New York: Business.
- Waesarat, P. (2002). *Thailand Education reform through the impasse*. Bangkok: Way Vision. (in Thai)
- Wheelen, T. L. & Hunger, D. J. (2000). *Strategic management and business policy*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Wongkitrungrueng, V. & Jitrungrueng, A. (2011). *Skills of the Future: Education for the 21st Century*. Bangkok:
Openworlds. (in Thai)

